

Zpráva o činnosti za akademický rok 2012/2013

Mgr. Jana Sovová
Univerzita v Udine
Dipartimento di Lingue e Letterature Straniere
Via A. Zanon, 6
33 100 Udine
tel.: 0039 0432 275 552 (prof. A. Cosentino), 0039 0432 275 548 (dr. A. Perissutti)
<http://www.uniud.it/dipartimenti/dile>
<http://www.clav.uniud.it/Sovova-Jana.460.0.html>

Charakteristika pracoviště a oboru

Čeština se na poměrně mladé Univerzitě v Udine, založené v r. 1978, vyučuje od 80. let minulého století. Do r. 1995 zde působil prof. Francois Esvan, který se poté ujal bohemistiky na Univerzitě v Neapoli. Nynější udinská sekce českého jazyka a literatury pod vedením prof. Annalisy Cosentino spadá pod Ústav cizích jazyků a literatury (Dipartimento di lingue e letterature straniere). Dále zde působí dr. Anna Maria Perissutti, která se zabývá lingvistikou. Každoročně v Udine pobývají Erasmus učitelé i studenti z Brna, Olomouce, Ostravy a Prahy.

Češtinu si v Udine posluchači zapisují jako jeden ze dvou hlavních studijních předmětů, popř. jako třetí jazyk mimo hlavní obor. Kromě čistě filologického zaměření mají možnost specializovat se na technický nebo literární překlad. Přednášky a semináře z literatury a literárního překladu zajišťuje prof. A. Cosentino, z odborného překladu a lingvistiky pak dr. A. Perissutti. Některé z těchto předmětů jsou ve vyšších ročnících částečně či v plném rozsahu garantovány hostujícími učiteli z českých univerzit.

Lektorát navštěvují příležitostně také posluchači jiných fakult před výjezdem na pobyty Erasmus v ČR anebo po návratu z nich. Přejí si takto získat základní znalosti českého jazyka a sociolingvistických kompetencí obecně, popř. si je nadále udržovat. V letošním roce se jednalo o studentku 2. ročníku navazujícího magisterského studia dějin umění, která se připravovala na stáž v Národní galerii v Praze, a o další dva posluchače z 3. ročníku studia bakalářského (jeden z oboru politických věd, druhý z oboru grafika a užité umění). Přítomnost těchto studentů je v hodinách lektorátu vítána, neboť prezentují ostatním posluchačům další, konkrétní možnosti využití studia češtiny v praxi. Ztělesněním provázanosti znalostí češtiny s případnými dalšími (i nefilologickými) zájmy je např. studentka, která nedávno s úspěchem absolvovala Pražskou konzervatoř, anebo student, který se vrátil do řad našich posluchačů poté, co několik let působil v baletním souboru Národního divadla v Praze.

Hledání nových motivačních zdrojů nabývá na aktuálnosti zejména v době, kdy se ekonomická krize, úsporná opatření ve školství a vzrůstající nezaměstnanost mladé populace stále negativněji promítají do počtu uchazečů o vysokoškolské studium. Někteří absolventi udinské bohemistiky dostali v minulosti možnost publikovat své překladové tituly z české literatury v edici OltrE, založené prof. A. Cosentino při univerzitním nakladatelství Forum. Napříště však budou díla středoevropských klasiků svěřena nové ediční řadě Anemoni, založené rovněž prof. Cosentino spolu s germanistou L. Reitanim při prestižním nakladatelství Marsilio. V dubnu 2013 zde vyšel Máchův *Máj*, který se mj. dočkal i vsutku reprezentativního uvedení v rámci letního mezinárodního kulturního festivalu Mittelfest. Působivou recitaci máchovských veršů podtrhl kouzlem výrazového tance právě Mattia Mantellato, profesionální tanečník a student bohemistiky.

Pracovní úvazek lektora, počty studentů, specifika výuky

Pracovní úvazek lektora činil v tomto akademickém roce 16 – 20 hodin týdně. Do 1. ročníku nastupují studenti jako úplní začátečníci. Po stručném všeobecném úvodu a vysvětlení vyučovací metody s nimi vedu veškerou další komunikaci výhradně v českém jazyce se zvláštním zřetelem na nácvik a rozvíjení poslechových a vyjadřovacích kompetencí tak, aby byli schopni v co nejkratší době úspěšně zvládat základní komunikační situace v českojazyčném prostředí. Tento přístup oceňují nejen studenti, ale i vyučující z českých univerzit, kteří do Udine jezdí pravidelně přednášet, aniž by museli své příspěvky překládat např. do angličtiny.

2. semestr 2. ročníku studenti obvykle stráví v ČR v rámci pobytů Erasmus; kromě toho vyjíždějí i na jiné stipendijní pobyty (LŠSS nebo několikaměsíční ministerská stipendia) či soukromé cesty, během nichž nezděra navazují i první pracovní kontakty. Jejich zájem o studium na českých univerzitách i o získání pracovních možností na českém území roste úměrně s krizí na italském pracovním trhu postihující zejména mladou generaci.

Při výuce v prvních dvou ročnících se mi osvědčily učebnice L. Holé *New Step by Step 1 a 2* a *Czech express 1 a 2* v příležitostné kombinaci s drilovými cvičením i obsaženými v *Communicative Czech* od autorek I. Reškové a M. Pintarové. Ve 3. ročníku je to pak *Čeština pro život 1 a 2* od A. Nekovářové. Podle potřeb a stupně pokročilosti posluchačů si připravuji vlastní didaktický materiál, který každoročně obměňuji a doplňuji. Zdrojem jsou mi česká tištěná či online periodika, texty písní, literární ukázky a dokumentární, hrané i animované filmy. Studenti jsou kromě toho soustavně vedeni k přípravě vlastních prezentací na předem stanovená i libovolná témata.

Výuka probíhá převážně v učebnách vybavených pouze nástěnnou tabulí. Potřebné technické pomůcky (notebook s DVD a CD přehrávačem) si musí každý lektor zajistit sám. S ostatními kolegy sdílím místnost, kde mám přístup k internetu a k tiskárně. Kopírku mají lektori společnou se studenty v prostorách knihovny. (Pozn.: univerzita lektorům nepřispívá na ubytování ani nedisponuje lektorskými byty.)

Celkový počet studentů, kteří v uplynulém roce navštěvovali hodiny českého jazyka a literatury:

Bakalářské studium – 1. roč. (9), 2. roč. (5), 3. roč. (6)

Magisterské studium – 1. roč. (4), 2. roč. (5)

Ph.D. studium (1)

Činnost nad rámec výuky

- pokračování v dlouhodobém projektu mapování a výzkumu bilingvismu dětí ve smíšených rodinách ve spolupráci s českou logopedkou a zakladatelkou projektu Ámosek při Honorárním konzulátu ČR v Miláně a s italskou badatelkou v oblasti plurilingvismu působící na Univerzitě v Klagenfurtu;
- styk s českou krajanskou komunitou, organizace a podpora společných akcí;
- příprava výukových materiálů zaměřených na využití filmů ve výuce češtiny pro cizince bez zprostředkujícího jazyka;
- překlad titulků k filmu *Kuky se vrací* ve spolupráci s lektorátem ČJ v Římě za spoluúčasti dvou Erasmus studentek z FF UK v Praze;
- promítání českých filmů;
- vyhledávání alternativních zdrojů materiálu pro univerzitní knihovnu (např. prostřednictvím Ministerstva kultury ČR);

- asistence italským kulturním subjektům při navazování a udržování kontaktů s českými a slovenskými partnery (např. pěvecké sbory);
- konzultace, online asistence;
- pomoc při organizaci a zajištění pobytů Erasmus učitelů;
- udržovací konverzační kurzy během zkouškového období;
- spolupráce s vedoucí knihovny a s oddělením periodik;
- překlady do češtiny a korektury textů pro potřeby sekce či Ústavu;
- vyplňování italských online výkazů o odučených hodinách.

Výběr nejdůležitějších událostí minulého akademického roku 2012/2013

Září – přednášky prof. PhDr. Petra Karlíka, CSc., a Mgr. Markéty Zikové, Ph.D., z FF MU v Brně.

Říjen – cyklus přednášek a seminářů doc. PhDr. Boženy Bednaříkové, Dr., z FF UP Olomouc;

- návštěva spisovatelky Radky Denemarkové, prezentace italského překladu knihy *Peníze od Hitlera* (<http://milano.czechcentres.cz/cs/novinky/denemarkova-udine>).

Listopad – promítání filmu *Tři oříšky pro Popelku* na Univerzitě v Udine a v auditoriu Goethe-Institut v Římě v rámci mezinárodní konference *Popelka jako kulturní text*. Titulky k filmu byly přeloženy studenty udinské a římské bohemistiky v rámci spolupráce lektorátů češtiny (www.associazionepraga.it/udalosti/kino.html).

Prosinec – předvánoční setkání učitelů a studentů češtiny; tematická exkurze do hudebního muzea Mozartina s českým průvodcem.

Únor – podíl na přípravě evropského projektu WRILAB 2, On-line Reading and Writing Laboratory in Czech, German, Slovenian and Polish as L2 pod vedením koordinátorky a navrhovatelky projektu dr. Anny Perissutti z Univerzity v Udine.

Duben – dvoudenní seminář české literatury a historie v rámci projektu Erasmus a s podporou Honorárního konzulátu v Miláně, na kterém přednesli své příspěvky prof. PhDr. Tomáš Kubíček, Ph.D. (FF UP Olomouc), doc. PhDr. Jiří Pelán, Ph.D. (FF UK v Praze), doc. PhDr. Tomáš Krejčík, CSc. (FF OU v Ostravě), a prof. Marina Benedetti z Univerzity v Miláně;

- hospitace PhDr. Ivany Mrozkové z FF UP Olomouc v hodinách lektorátu v rámci projektu Erasmus.

Červenec – uvedení překladu Máchova *Máje* na mezinárodním festivalu Mittelfest v Cividale (viz článek L. Heczkové, www.ipsl.cz/index.php?id=351&menu=echa&sub=echa&str=echo.php).

V Udine dne 24. 8. 2013